

ДО Президента на
република България,

г-н Румен Радев

СТАНОВИЩЕ

на

сдружение - Инициатива "Правосъдие за всеки"

по повод водените консултации по процедурата за

избор на Главен прокурор през 2019г.

Уважаеми г-н Президент,

Обръщаме се към Вас по повод дадената ни възможност за участие в среща – дискусия с представители на неправителствения сектор по въпроси, касаещи процедурата и критериите за избор на следващия Главен прокурор на Републиката, длъжност изключително важна за превенцията на престъпността и наказателната политика на държавата, борбата с корупцията и търговията с влияние и доверието на българските граждани в правораздавателната система.

Искаме да Ви поздравим за тази инициатива, тъй като Вие сте първият президент, който излиза извън рамките на чисто формалната конституционно уредена процедура по назначаването на главния прокурор, в която подписът и президентският печат са само тържествен елемент от една предопределена кандидатура, успяла да преодолее квалифицираното мнозинство на гласовете във Висшия Съдебен съвет /ВСС/. Срещите Ви с председателите на двете върховни съдилища, Главният прокурор и министъра на правосъдие бяха стъпка в правилната посока. Чухте коренно противоположни мнения, различни аргументи, обясниха Ви духа и смисъла на Закона от една страна, но и неговата буква от друга. Съгласие очевидно нямаше, но част от отговорните държавници се опитаха да Ви поставят в абсурдната ситуация да не изразявате мнение, при все, че под това важно назначение накрая ще стои Вашият подпис! Конституционната процедура е ясна, законът също, но там ясно пише, че избраният кандидат трябва да

притежава високи нравствени и професионални качества, нещо твърде дефицитно в наше време за всички отговорни държавни постове.

Тук стои въпросът кой ще провери, удостовери и гарантира за високите нравствени и професионални качества на кандидатите? И ще имате ли Вие, като държавен глава и назначаващ орган право също на тази преценка, дори в предварителния стадий на процедурата? Ще има ли думата и гражданското общество и професионалните гилдии при обсъждането на кандидатурите за нов главен прокурор? Тук би следвало да стои въпросът за начина на протичане и на самата процедура, още от нейния начален етап. В този смисъл, от Инициатива Правосъдие за всеки” имаме няколко конкретни предложения:

- Да инициирате издигането и подаването на граждански кандидатури за нов главен прокурор от професионални организации граждански сдружения до Прокурорската колегия на ВСС, с изискването всички те да отговарят на законовите изисквания за заемане на длъжността. Да поискате тези кандидати да бъдат предложени за разглеждане и изслушване в колегията на ВСС и мотивирано да бъдат оценени техните качества, опит и концепции.
- Да гарантирате прозрачността и почтеността на избора, като заявите ясно, че ако бъдат издигната само една кандидатура за нов главен прокурор, която не бъде обсъдена по законовите критерии и не бъде подложена и на обществено обсъждане относно професионалните и нравствени качества на кандидата, няма да подпишете указа за назначение и ще върнете за ново обсъждане и кандидатури във ВСС, като ще изложите подробни мотиви, с които ще запознаете и Парламента, както и Европейската комисия.
- Да предложите промяна в Закона за Съдебната власт, съгласно която, всеки член на ВСС може да предлага кандидатури за главен прокурор. Целта е да се избегне притеснението от единоначалието в Прокуратурата, понеже в прокурорската колегия, извън парламентарната квота, има само прокурори и един следовател, които, дори и временно преустановили дейността си, след края на мандата си ще се върнат отново в системата на прокуратурата и ще бъдат зависими в кариерното си развитие точно от Главния прокурор, който сега сами ще изберат, а това си е конфликт на интереси при всяко положение.
- Да поискате със специално обръщение в Народното събрание народните представители да упражнят правото си на контрол върху дейността на членовете на прокурорската колегия от парламентарната квота и да поискат от тях да обсъдят и издигнат кандидатури на почетни и достойни професионалисти. По този начин ще бъде защитено тяхното присъствие във ВСС и честта на парламента в парламентарна република!

Ако всичко това не даде резултат, то да инициирате съответна конституционна промяна в глава "Съдебна власт", с която да се постави на максимално широко обществено и професионално обсъждане въпросът за структурата, мястото и ролята на Прокуратурата в или извън Съдебната власт, както и механизмът, органът по избора и критериите за избора на Главен прокурор в парламентарната република. Ще бъдете първият български президент, който ще е упражнил конституционната си инициатива по един изключително тежък, важен и определящ за демократичното ни развитие правен въпрос!

Готови сме, при поискване от Ваша страна, да предоставим допълнителна аргументация и разработки на наши експерти, както и публично защитени позиции на ИПВ по повдигнатите въпроси.

11.06.2019г.

С уважение:

Велислав Величков,

Председател на сдружение "Правосъдие за всеки"

